

**BALATONALMÁDI VÁROS
POLGÁRMESTERE**

8220 Balatonalmádi, Széchenyi sétány 1.
polgarmester@balatonalmadi.hu

Szám: 1/79-1/2024.

ELŐTERJESZTÉS

a Képviselő-testület 2024. január 25-i ülésére

Tárgy: Helyi természeti értékeink védelmét szolgáló döntések meghozatala

Tisztelt Képviselő-testület!

Bevezetés

Közösségünk tagjainak egyre inkább igénye és elvárása, hogy természetközeli környezetben éljen. Ez az igény alaptörvényi szintű védelmet is élvez. Az Alaptörvény a Nemzeti Hitvallásban a védett természeti értékekre a nemzet közös örökségének részét képező értéknek tekint, azok védelme, fenntartása és megőrzése államcélként került megfogalmazásra a P) cikkben.

A települési önkormányzatoknak kiemelkedő szerepük van ezen államcél megvalósításában, amennyiben az Alaptörvény és a törvények szabta keretek között, hosszú távú stratégiai gondolkodással, tervezéssel, illetve egységes települési szerkezetben és arra vonatkozó egységes szabályozási keretekben gondolkodva kezelik a helyi természeti értékeiket és azok védelmét.

Ezen önkormányzati jogalkotási és jogalkalmazás tevékenység ezért nem lehet ad-hoc jellegű tevékenység, egyéni, marginális gazdasági és politikai célokat szolgáló döntés eredménye. Hosszú távú és körültekintő tervezésen kell alapulnia, szigorú szakmai alapokon, tényekkel alátámasztott szakmai indokokon kell nyugodnia és a törvényben rögzített eljárásrend szerint kell kialakítani.

I. Helyi védelem alá helyezés kezdeményezése

A környezetvédelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Törvény) részletesen szabályozza a helyi önkormányzatok környezetvédelemmel kapcsolatos feladatait és többek között előírja a hosszú távú tervezés alapját képező környezetvédelmi program kidolgozását, valamint felhatalmazást ad a helyi környezetvédelmi jogalkotásra.

Balatonalmádi Város Önkormányzatának Képviselő-testülete - jogszabályi kötelezettségének eleget téve - 2003. évben megalkotta Környezetvédelmi Programját, amelynek aktuális felülvizsgálata 2024. évben szükséges, erre vonatkozó előterjesztésem februári – munkaterv szerinti – ülésre teszem meg.

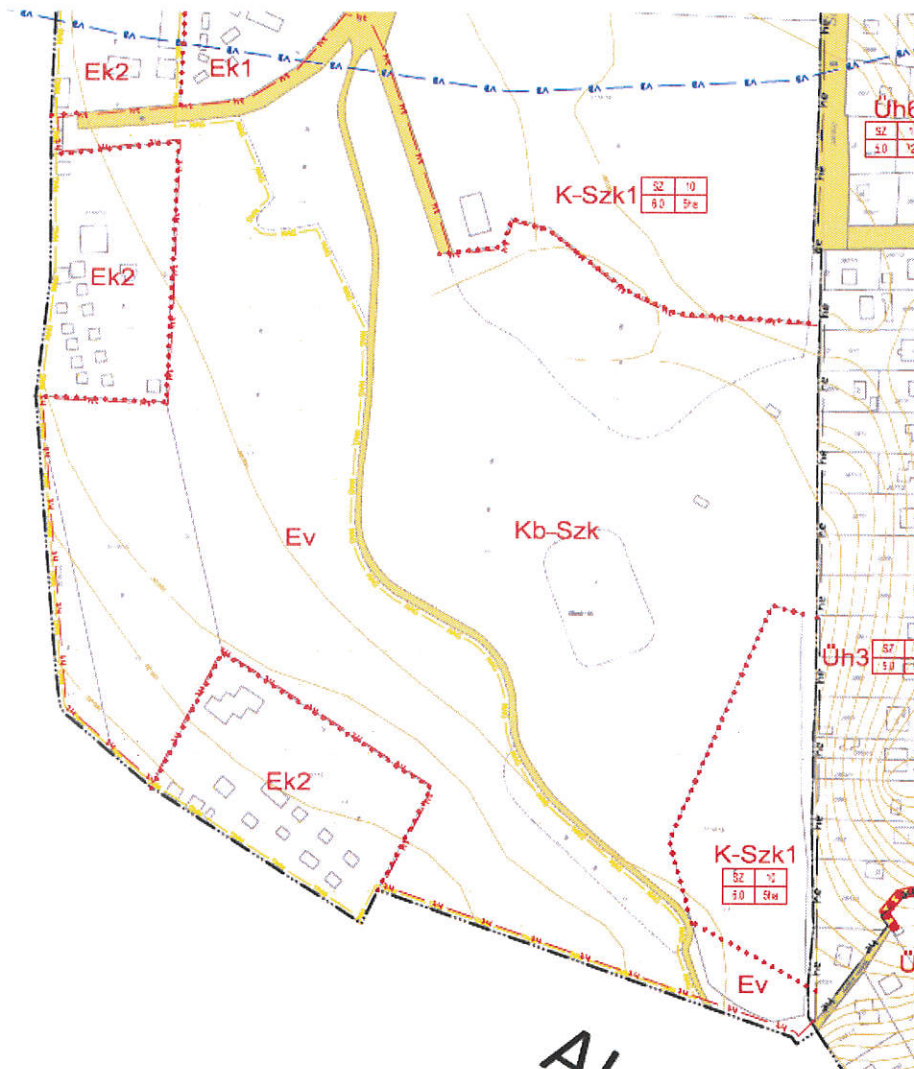
Balatonalmádi Város Környezetvédelmi Programja szerint a településen a természetes, illetve a természet-közeli élőhelyek elsősorban az üdülőterületek térnyerésével visszaszorultak. A megmaradt, nagy diverzitású, értékes növény- és állatpopulációval rendelkező területek helyi táj- és természetvédelmi oltalom alatt állnak, vagy a településrendezési tervben védelemre javasoltak.

Helyi természetvédelmi terület:

Szent Erzsébet liget (korábbi nevén Öregpark) 1633, 1634, 1635, 1637, 1639, 1640, 2285, 2286, 2287, 2296/1, 2297, 2298, 2299, 1638, 2288 hrsz.

Helyi jelentőségű természetvédelmi oltalomra javasolt terület:

Köcsi-tó környezete: 0114/11, 0114/12, 0114/13, 0118/18 hrsz. Lehatárolását a Szabályozási terv tartalmazza.

A helyi védelem célja, hogy a fás növényzet megőrzése és folyamatos felújítása biztosított legyen és csak őshonos, lombos fafajok legyenek telepíthetők. Tájképi szempontból a dombok, hegyek lejtői veszélyeztetettek tájképi szempontból. A szabályozás kidolgozásakor a meglévő zöldfelületek védelme, az épületek magasságának korlátozása, a növényborítottság, művelési, beültetési kötelezettség előírása azok az eszközök, amelyek beépítésre kerültek a hatályos Helyi Építési Szabályzatba.

A helyi jelentőségű védett területeken lehetőség van arra is, hogy a település közelében jellemző táj szerkezet, tájképi elemek is megőrzésre kerüljenek, valamint a település környékének jellemző élővilága is megmaradjon.

A helyi védelem - a természetvédelmi haszon mellett - rengeteg társadalmi és gazdasági előnyt rejt magában. Napjainkban egyre fontosabbá válik a tiszta, természetes vagy

legalábbis természetközeli környezet, sokan szeretnék ilyen helyen élni, illetve szabadidejüket itt eltölteni. A település területén található természeti értékek közelségük miatt fontos szerepet játszhatnak a környezeti nevelés, szemléletformálás terén. Emellett az emberek szívesen töltik idejüket, sétálnak, sportolnak a háborítatlan természeti környezetben. Egészségügyi szempontból is kedvező hatása van egy védett területnek, például egy erdőfoltnak, ami megköti a szálló port, tisztább levegőt, valamint kedvezőbb mikroklimát biztosít.

Védelemre javasolt területnek legnagyobb értéke a sajátos növényzet és állatvilág.

A Köcsi-tóban több növénytársulás mozaikjából álló, mocsár és nádas vegetáció figyelhető meg. Szegélyzónájában lándzsás hidőr, csikorgófű, mocsári csetkák, deres szittyó található. Szárazabb részein réti szittyó, fülemüle szittyó is megjelennek. Ritka növénye a kékeszöld harmatkása, melynek ez az első ismert bakonyvidéki előfordulása.

A tótól kissé távolabb a mocsári sás megjelenése meglepő, amely arra utal, hogy felszínközeli olyan vízzáró réteg található, amely a csekély összefolyó csapadékvizet nem engedi a mélybe szivárogni. A mocsári sás között csikorgófű és bókó rozsnok ismerhető fel. A mesterségesen kialakított mélyedésekben mocsári csetkák, pajzsos veronika és csikorgófű haragoszöld állományai díszlenek.

A cserjéssel érintkező szegélyen kb. 200 fő védett agárkosbor található. A Köcsi-tó számos állatfajnak nyújt táplálkozási és szaporodási lehetőséget. Kiemelendő kételtű-, és hullófauna élőhelyeként. A farkos kételtűek közül a tarajos és pettyes göte ismertek. Több békafaj szaporodási és fejlődési helye, pl. vöröshasú unka, barna ásóbéka, zöld levelibéka lárvái kerültek elő vizéből. A tó állandó lakója a tavi béka. A siklófajok közül a vízi sikló nagy számban él a tóban és közvetlen környékén.

Helyi jelentőségű védett természeti területté nyilvánításra irányuló eljárás során szükséges egy - a természetvédelmi kezelési tervek készítésére, készítőjére és tartalmára vonatkozó szabályokról szóló 3/2008. (II.5.) KvVM rendelet szerinti - szakvélemény, értékvizsgálati dokumentáció elkészítése.

Amennyiben ezen iratok a védetté nyilvánítás indokoltságát alátámasztják, az iratokat szükséges megküldeni az illetékes védett természeti területek természetvédelmi kezeléséért felelős szervnek (a továbbiakban: igazgatóság), amelynek nyilatkoznia kell, hogy az érintett emléket kívánja-e országos jelentőségű védett természeti területté nyilvánítani. Az igazgatóság nyilatkozatát 60 napon belül adja meg.

Amennyiben a nyilatkozat szerint a terület országos jelentőségű védett természeti területté nyilvánítása indokolt, a védetté nyilvánítás előkészítését az igazgatóság folytatja tovább.

Amennyiben az igazgatóság nem kívánja a területet országos jelentőségű védett természeti területté nyilvánítani a jegyző folytatja tovább a rendeletalkotáshoz szükséges előkészítő munkálatokat. Ennek során - az érdekeltek álláspontjának megismerése érdekében - egyeztető megbeszélést és szükség esetén helyszíni szemlét kell tartani, amelyre meg kell hívni a kezdeményezőt, valamennyi érdekelt hatóságot, továbbá mindazokat, akikre a védetté nyilvánításból jogok vagy kötelezettségek hárulnak, illetőleg akik jogos érdekét a védetté nyilvánítás közvetlenül érinti. Az egyeztető tárgyalásról jegyzőkönyvet és összefoglalót kell készíteni, amelyet a védetté nyilvánításra vonatkozó javaslattal együtt kell előterjeszteni a védetté nyilvánításra jogosult Képviselő-testület felé.

A védetté nyilvánítást tartalmazó önkormányzati rendelet kötelező részét képezi a természetvédelmi kezelési terv. A természetvédelmi kezelési terv az egyik legfontosabb

elem a védett terület sorsát illetően, amely a védett természeti terület és természeti értékei felmérését, nyilvántartását, megóvását, fenntartását, bemutatását, valamint helyreállítását célzó valamennyi tevékenységet, továbbá a területen tartósan fennmaradó, vagy a jövőben várható gazdasági, gazdálkodási tevékenységeket és az azokra vonatkozó előírásokat foglalja magában.

Fentiekben ismertetettek szerint megállapítható, hogy a Köcsi-tó környezetének helyi jelentőségű természetvédelmi területté nyilvánítását megelőzően jogszabályban meghatározottak szerint lefolytatott előkészítő eljárás szükséges és kizárólag ezt követően kerülhet sor a rendelettel történő védetté nyilvánítására.

Balatonalmádi Környezetvédelmi Programja az Ökoturizmushoz kapcsolódó fejlesztések között említi a Köcsi-tó és környéke természetközeli fejlesztését. Ezen túlmenően Balatonalmádi Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája taxatív tartalmazza a Köcsi-tó környezetének helyi természetvédelmi területté nyilvánítását. Balatonalmádi Város Önkormányzata Képviselő-testületének Gazdasági Programja, valamint a 2019-2024 évekre szóló ciklusterve szerint meg kell kezdeni a Köcsi-tó és környezete helyi védettség alá helyezéséhez – e tárgyban rendeletalkotáshoz - szükséges jogszabályban meghatározott előkészítő eljárást.

A Köcsi-tó környezetében - a felhagyott vörös homokkő bánya és az egykori agyagbánya helyén - a 2002-2004. évben a Környezetvédelmi Minisztérium támogatásával tájrendezési munkák készültek. Ennek részeként tereprendezés, vízrendezés, műtárgypépítés, sétányépítés, faültetés, füvesítés valósult meg.

A Képviselő-testület 320/2022. (X.17.) önkormányzati határozatával Helyi és térségi turizmusfejlesztés c. felhívásra a "Köcsi tó turisztikai célú fejlesztése" című, TOP_PLUSZ-1.1.3-21-VE1-2022-00055 azonosítószámú támogatási kérelmet nyújtott be. A támogatási kérelem szakmailag megfelelt a támogathatósághoz szükséges minimális követelményeknek, azonban forráshiány miatt nem részesülhetett támogatásban. A támogatási kérelem tartaléklistára került.

II. Engedély nélküli fakivágás szankcionálása

A Törvény 48.§ (2) bekezdése szerint az önkormányzat képviselő-testülete önkormányzati rendeletben más törvény hatálya alá nem tartozó egyes fás szárú növények védelme érdekében tulajdonjogot korlátozó előírásokat határozhat meg.

Ezen jogszabályi rendelkezés alapján került sor a fák védelméről szóló 30/2022. (X.27.) önkormányzati rendelet (a továbbiakban: Ör.) megalkotására, amely 2023. január 1. napján lépett hatályba.

Az Ör. szabályozási tárgya a belterületi magánterületen lévő fák védelme azáltal, hogy főszabályként kérelem alapján indított engedélyezési eljáráshoz kötött a magánterületen lévő fák kivágása és a pótlási kötelezettség teljesítése is.

A helyi rendelet alkotás és ennek nyomán a Balatonalmádi Közös Önkormányzati Hivatal köztisztviselői által foganatosított intézkedések célja az volt, hogy Balatonalmádi környezete és páratlan környezeti adottságai a természeti környezet megóvása által tartásával az itt élők és ide látogatók jól-létét szolgálják. Számos visszajelzés alapján állíthatjuk, hogy ez a megkezdett munka az állampolgárok meglegedésére szolgált.

Sajnálatos azonban előfordultak engedély nélküli fakivágások, amelyek joggal okoztak közfelháborodást. Ezen problémát az Ör. keretei között lehetséges és szükséges kezelni.

Az Ör. a fák kivágását Balatonalmádi Város belterületének magántelkein már most is engedélyhez köt. A Képviselő-testület a fakivágások engedélyezésével kapcsolatos hatáskört rám ruházta.

Az Ör. 5.§ (4) bekezdése szerint „Engedély nélküli fakivágás esetén a fapótlás mértékét az ügy körülményeire tekintettel a kivágott fák összterületszázalékának 100–200%-a között kell megállapítani.”

Ez a rendelkezés a Kúria Önkormányzati Tanácsának Köf.5.018/2023/4. számú határozata szerint nem megfelelő, mert a Kúria határozatának indoklásában elvi jelentőséggel kimondja, hogy "[40] Az engedély nélkül kivágott fák pótlási mértéke nem tehető szankciós jellegűvé." A Kúria Önkormányzati Tanácsa arra a következtetésre jutott, hogy az a szabályozás, amely a pótlás mértékét a fa tőátmérőjének 200%-ában állapítja meg nem a „megtérítést, kiegyenlítést” tűzi célul, hanem a büntetést/szankcionálást.

A két jogintézmény, azaz a kompenzáció (megállapítása), és a bírság (kiszabása) tehát nem szabályozható azonos feltételek mentén, tekintettel arra, hogy eltérő a céljuk, ebből következően a mértékük is.

A jogellenes cselekmény jogkövetkezménye a jogsértés súlyával arányban álló közigazgatási bírság kiszabása lehet, amelynek kiszabására 2018. január 1. napját követően a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 142/C.§ (1) és (2) bekezdésének szabályai adnak felhatalmazást az önkormányzat számára.

A közigazgatási bírság felső határa - a közigazgatási szabályszegések szankcióiról szóló 2017. évi CXXV. törvény 10.§ (3) bekezdése alapján - természetes személyek esetén kétszázezer forint, jogi személyek és jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetek esetén kétmillió forint lehet.

Fentiek alapján javaslom, hogy az Ör. 5.§ (4) bekezdés a) pontját módosítsuk és az engedély nélkül fakivágás szankciójaként a közigazgatási bírságot szabályozzuk.

A Törvény 48.§ (3) bekezdése kimondja, hogy a települési önkormányzat környezetvédelmi tárgyú rendeleteinek, határozatainak tervezetét, illetve a környezet állapotát érintő terveinek tervezetét, a környezetvédelmi programot szomszédos és az érintett önkormányzatoknak tájékoztatásul, az illetékes környezetvédelmi igazgatási szervnek véleményezésre megküldi. A környezetvédelmi igazgatási szerv szakmai véleményéről harminc napon belül tájékoztatja a települési önkormányzatot.

Ennek értelmében az Ör. módosítását meg kell küldeni a környezetvédelmi igazgatási szervnek, amely a Veszprém Vármegyei Kormányhivatal.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztést megtárgyalni és a határozati javaslatokat elfogadni szíveskedjen.

Balatonalmádi, 2024. január 18.

Fabó Péter
polgármester

A döntés meghozatala egyszerű többséget igényel.

Az előterjesztést készítette: Takács Veronika környezetvédelmi ügyintéző

Az előterjesztést tárgyalja: Humán Bizottság

Pénzügyi, Településfejlesztési és Környezetvédelmi Bizottság

1. Határozati javaslat

Balatonalmádi Város Önkormányzata Képviselő-testületének

...../2024. (...) önkormányzati határozata

a Köcsi-tó környezetének helyi jelentőségű természetvédelmi területté nyilvánításához szükséges eljárás megindításáról

Balatonalmádi Város Önkormányzatának Képviselő-testülete megtárgyalta „A Köcsi-tó környezetének helyi jelentőségű természetvédelmi területté nyilvánításához szükséges eljárás megindításáról” szóló előterjesztést és az alábbi döntést hozza:

1. Balatonalmádi Város Önkormányzatának Képviselő-testülete elviekben támogatja az alábbiakban körülírt terület helyi védelembe vételére vonatkozó kezdeményezést és a helyi jelentőségű természetvédelmi területté nyilvánításához szükséges eljárást megindítja.

Helyszín	Hrsz.	Tulajdonos
Balatonalmádi, Köcsi-tó	0114/11.	Balatonalmádi Város Önkormányzata
Balatonalmádi, Köcsi-tó	0114/12.	Balatonalmádi Város Önkormányzata
Balatonalmádi, Köcsi-tó	0114/13.	Bácsalmás Város Önkormányzata és környező községek önkormányzatai
Balatonalmádi, Köcsi-tó	0118/18.	Balatonalmádi Város Önkormányzata

2. A Képviselő-testület felkéri a jegyzőt, hogy vizsgálja meg az 1. pontban meghatározott területek védetté nyilvánításának indokoltságát, tegye meg a védelem céljainak megvalósításához szükséges intézkedéseket, a védelemhez szükséges feltételek, pénzügyi eszközök biztosíthatóságát.

Felelős: dr. Gáspár-Fekete Judit jegyző

Hivatali felelős: 2. pontban: Tárnoki Renáta Sára aljegyző

Határidő: 2. pontban: 2024. március 31.

Balatonalmádi, 2024. január 25.

Fabó Péter sk.
polgármester

dr. Gáspár-Fekete Judit sk.
jegyző

2. Határozati javaslat

Balatonalmádi Város Önkormányzata Képviselő-testületének

...../2024. (...) önkormányzati határozata

a fák védelmének helyi szabályairól szóló önkormányzati rendelet módosítása tervezetének véleményeztetéséről

Balatonalmádi Város Önkormányzatának Képviselő-testülete megtárgyalta „A Köcsi-tó környezetének helyi jelentőségű természetvédelmi területté nyilvánításához szükséges eljárás megindításáról” című előterjesztést és az alábbi döntést hozza:

1. Balatonalmádi Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a határozat 1. mellékletét képező fák védelméről szóló önkormányzati rendelet-módosítás tervezetével egyetért.
2. A Képviselő –testület felkéri a polgármestert, hogy a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 48. § (3) bekezdése alapján a rendelet tervezet véleményezésre küldje meg az illetékes környezetvédelmi igazgatási szervnek.
3. A Képviselő-testület felkéri a polgármestert, hogy a 2. pontban meghatározott vélemény kézhezvételét követő képviselő-testületi ülésre terjessze elő a rendelet módosítását.

Felelős:	Fabó Péter polgármester
Hivatali felelős:	Tárnoki Renáta Sára aljegyző
Határidő:	2. pontban: azonnal
	3. pontban: értelem szerint

Balatonalmádi, 2024. január 25.

Fabó Péter sk.
polgármester

dr. Gáspár-Fekete Judit sk.
jegyző

RENDELET TERVEZET

Balatonalmádi Város Önkormányzata Képviselő-testületének .../.... (...) önkormányzati rendelete

a fák védelméről szóló 30/2022. (X. 27.) önkormányzati rendelet módosításáról

Balatonalmádi Város Önkormányzatának Képviselő-testülete az Alaptörvény 32.cikk (2) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében, a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 48.§ (2) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján a fák védelmének helyi szabályairól a következő rendeletet alkotja:

1. §

(1) A fák védelméről szóló 30/2022. (X. 27.) önkormányzati rendelet 5. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A fás szárú növénynek (1) bekezdéstől eltérően végzett kivágása a rendeletben meghatározott kötelezettség elmulasztásának minősül.”

(2) A fák védelméről szóló 30/2022. (X. 27.) önkormányzati rendelet 5. § (4) bekezdés a) és b) pontja helyébe a következő rendelkezések lépnek:

(4)

„a) Aki engedély nélkül fát kivág, közigazgatási bírsággal sújtható. A közigazgatási bírság felső határa természetes személyek esetén kétszázezer forint, jogi személyek és jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetek esetén kétmillió forint. A befizetett közigazgatási bírság a Környezetvédelmi Alap bevétele.

b) Amennyiben az engedély nélkül kivágott fák darabszáma vagy törzsátmérője utólag nem állapítható meg, akkor a vélelmezhető vagy kikövetkeztethető számú fákat 30 cm törzsátmérővel kell figyelembe venni. ”

2. §

(1) Ez a rendelet 2024. április 1-jén lép hatályba.